

Türkiye

Türkiye’de Fikri
Mülkiyet Haklarının
Teşvik Edilmesi
ve Korunması

ICC, fikri mülkiyet koruması için dengeli ve sürdürülebilir bir sistem yaratmaya çalışmaktadır. ICC, fikri mülkiyet haklarının korunmasıyla inovasyonun ve bilgiye dayalı sanayilerin teşvik edildiğine, uluslararası ticaretin canlandığına ve doğrudan yabancı yatırımlar ve teknoloji transferi için uygun bir iklim yaratıldığına inanmaktadır.

BASCAP hakkında

Taklitçilik ve korsan, işletmeler ve dünya ekonomisi üzerinde ciddi hasara yol açan, yaratıcılık ve inovasyona yapılan yatırımları tehlikeye sokan, tanınmış markaları baltalayan ve tüketici sağlığı ve güvenliği açısından risk oluşturan küresel bir salgın haline gelmiştir. Buna karşılık ICC, taklit ve korsanla mücadelede her endüstriden, sektörden ve milli sınırlar dahilindeki her yerden işletmeleri biraraya getirip seferber etmek, iş dünyasının sesini hükümetlere, kamuoyuna ve medyaya iletmek, taklitçilik ve korsanla ve bunların getireceği ekonomik ve sosyal zararlar ilgili bilinç ve anlayışı artırmak için BASCAP'ı kurmuştur.

www.iccwbo.org/bascap adresinden BASCAP'ı ziyaret edebilirsiniz

ICC Türkiye Hakkında

İlk olarak 1937 yılında kurulmuş olan Milletlerarası Ticaret Odası Türkiye Milli Komitesi (ICC Türkiye), 1953 tarihinde Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği çatısı altında yeniden yapılanmıştır. Türkiye'nin en önemli bankalarını, hukuk bürolarını, çok uluslu şirketleri, Odaları ve KOBİ'leri üye portföyünde bulunduran ICC Türkiye, özellikle dış ticaret, tahkim, fikri mülkiyet ve rekabet alanlarında eğitim ve lobi faaliyetleri yürütmektedir.

www.icc.tobb.org.tr

Yönetici Özeti.....	2
Fikri Mülkiyetin Değeri.....	2
Riske atılan nedir?.....	3
Eyleme geçmek için doğru zaman	3
İleriye dönük adımlar.....	3
Sunulan tavsiyelerin (öneri and tavsiye are more or less synonymous) özeti	3
Sunulan Tavsiyeler.....	4
Mevzuata dair öneriler	4
1. Re'sen alınan kararların sayısını artırmak ve kararları basitleştirmek	4
2. İnternet ihlalleriyle mücadelede başvurulacak eylemleri iyileştirmek.....	4
3. WIPO Antlaşmalarının tam olarak uygulanması.....	5
4. Mahkeme usûllerini iyileştirmek ve hızlandırmak.....	5
5. Fikri mülkiyete ilişkin ceza yasası ve usullerindeki zayıflıkları ele almak.....	5
6. Sınır yaptırımlarını iyileştirmek.....	5
Politika Tavsiyeleri	5
7. Polis, Gümrük ve adli yetkililer de dahil olmak üzere kolluk kuvvetleri arasındaki işbirliğini iyileştirmek	6
8. Türk makamları, hak sahiplerinin birlikleri ve diğer paydaşlar arasında etkili diyalog ve işbirliği sağlamak....	7
9. Fikri mülkiyete ilişkin idari ve teknik kapasite oluşturma çabalarını genişletmek	7
10. Taklitçilik ve korsan ve bunların getirdiği ekonomik ve sosyal zarar konusunda kamuoyundaki ve siyasi çevredeki bilinci artırmak.	8
Sonuç.....	8

Yönetici Özeti

Ekonomik büyümenin giderek daha çok inovasyon, buluş ve yaratıcılığa bağlı olduğu, hızla değişen, teknoloji ve bilgi temelli küresel bir toplumda yaşamaktayız.

Büyümeye, rekabet etmeye ve pazara ürün ve hizmetler sunmaya devam etmek için şirketler, artan bir şekilde yaratıcılığa, inovasyona ve diğer *fikri varlık* türlerine yatırım yapmaktadır. Bu varlıklar genel olarak Fikri Mülkiyet olarak adlandırılır ve marka değeri, istihdam ve iş dünyasında büyüme yaratmada kilit unsurlardır.

Ekonomiler, geleneksel haliyle tarımın, madenciliğin ve düşük değerli imalat faaliyetlerinin ötesine gittikçe, hükümetler de ulusal kaynaklarını inovasyon, fikri mülkiyet yaratma ve oluşturmada kullanmaktadır. Hükümetler, üniversite araştırmalarına, inkübasyon merkezlerine ve kamu özel sektör ortaklı AR-GE projelerine olan yatırımlarını artırmış olup, şirketlere ticari markaları, telif hakkı ve patentleri geliştirme, tescil etme ve ticari anlamda kullanmada yardımcı olmak için daha iyi hizmetler geliştirmektedir.

Birçok hükümet, fikri mülkiyetin soyut doğasından ve çalınmaya açık olmasından ötürü, onun korunması konusundaki çabalarını pekiştirmiştir. Ancak ne yazık ki taklit ve korsan ürünlerin küresel ölçekte artmasından da görüldüğü üzere, fikri mülkiyet ihlalleri, ekonomilere gelir ve istihdam kaybettirmekte olup, inovasyon, uluslararası ticaret ve yatırıma sekte vurmaktadır.

Sonuç olarak, fikri mülkiyetin iyi bir şekilde korunması, hem hükümet politikalarının fikri mülkiyete yapılan yatırımları teşvik etmesiyle hem de fikri mülkiyetin ülkenin büyüme ve kalkınmasına sağlayacağı önemli katkıların fark edilmesiyle mümkün olacaktır.

Fikri Mülkiyetin Değeri

Bu raporda, fikri mülkiyetin değerinden ve Türkiye'nin küresel ekonomiyle entegrasyonu için neden önemli olduğundan söz edilmektedir. Birinci bölümde, fikri mülkiyetin korunmasının ulusal ekonomilerin güçlendirilmesi, inovasyon ve teknolojinin geliştirilmesi, yeni fikirlerin üretilmesi ve toplum ve kültürün zenginleştirilmesi açısından sağlayacağı faydalar anlatılmaktadır:

- Fikri mülkiyetin korunması, GSYH, istihdam, vergi gelirleri, kalkınma ve rekabetçilik açısından ülkelerin ekonomilerine fayda sağlar. Fikri mülkiyet hakları aynı zamanda doğrudan yabancı yatırımı ve gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerde teknoloji transferini teşvik eder.
- Fikri mülkiyetin korunması inovasyonu teşvik eder, AR-GE finansmanını artırır ve şirketlere inovasyonlardan daha çok değer elde edilmesi konusunda yardımcı olur.
- Fikri mülkiyet, şirketlere inovasyonlarını paraya çevirmede, yatırımlarını güvence altına almada, piyasa değerlerini artırmada ve yeni pazarlar geliştirmede yardımcı olur. Fikri mülkiyet haklarını kullanan şirketler, kullanmayan şirketlere göre daha başarılı olur ve daha yüksek piyasa değerine sahip olurlar.
- Fikri mülkiyetin korunması küçük ve orta ölçekli işletmelere yardımcı olur. Fikri mülkiyet temelinde hareket eden KOBİ'lerin daha fazla büyüme, gelir ve istihdam yarattığı kaydedilmiştir (fikri mülkiyet temelinde hareket etmeyen işletmelerle karşılaştırıldığında, bazı durumlarda %20'ye varacak kadar daha fazla).
- Fikri mülkiyetin korunmasıyla tüketiciler ve toplum da fayda sağlar; böylece hayatın neredeyse her alanında tüketicilere inovatif ürünler ve hizmetler sunulur, temiz enerjiden, daha düşük karbon emisyonlarından sağlığa kadar toplumun birçok önemli ihtiyacına çözüm üretilir ve tüketiciler kalitesiz ve tehlikeli taklitlerden korunmuş olur.

Fikri mülkiyetin korunması ve yaptırım mekanizmalarının yeterli düzeyde olması, toplum, tüketici ve ekonomi açısından bu raporda da belirtilen faydaları nasıl destekliyorsa, fikri mülkiyet hakları ihlaline karşı yetersiz koruma ve yaptırım olması da ters etki yaratır.

Riske atılan nedir?

Bu raporun ikinci bölümünde, fikri mülkiyet ihlallerine ilişkin riskleri anlatan yeni bir raporun sonuçları ve bunların Türk ekonomisine olan etkileri özetlenmiştir. Bu analize göre, Türkiye'deki taklitçilik ve korsan piyasasının değeri 5.7 ila 9.6 milyar ABD Dolarına denk gelmektedir; Türk hükümeti daha düşük vergi gelirleri ve daha yüksek refah harcamalarıyla 2.4 milyar ABD Dolarının üzerinde bir kayıp yaşamaktadır, ayrıca 135.000'den fazla iş (are jobs lost or job opportunities? If opportunities, please add the Word, imkanı – iş imkanı) taklitçilik ve korsan yüzünden kaybedilmiştir.

Eyleme geçmek için doğru zaman

Daha sağlam bir fikri mülkiyet korumasının sağlayacağı olası faydaların bilincinde olan Türkiye, son yıllarda fikri mülkiyetin korunması ve yaptırım rejiminin iyileştirilmesi konusunda ilerleme kaydetmiştir. Ayrıca, Türkiye, çok çeşitli uluslararası platformlar bağlamında bulunduğu taahhütlerle uluslararası ölçekte de adım atmıştır. Bu anlamda, bu rapor, halihazırda kurulmuş uluslararası kanallar ve gerekli politika ve yasal reformları devam ettirmede Türkiye'ye yardımcı olmak için hazır bekleyen ticaret ortaklarıyla işbirliği içerisinde, fikri mülkiyet hakları sisteminin güçlendirilmeye devam ettirilmesi için zamanlamanın doğru olduğunu öne sürmektedir.

İleriye dönük adımlar

Bu rapor, gelecekte Türkiye'ye hem önemli faydalar sağlayacak hem de bunları muhafaza edebilecek sağlam bir fikri mülkiyet koruması ve yaptırım rejimi hedefine ulaşmak için, Türkiye'ye mevcut zorlukları ele alması yönünde kapsamlı bir dizi tavsiyeler sunmaktadır. Bu tavsiyeler arasında, hukuki reformlardan ve politika faaliyetlerinden teknik yardıma, kapasite oluşturmaya yönelik tedbirlere, uluslararası işbirliği kanallarına ve yaptırımları güçlendirmek için araçlara kadar çok çeşitli politika ve faaliyetler yer almaktadır. Bu amaca ulaşmada vazgeçilmez gerekliliklerden biri de bu tür somut önerilerin etkili ve ivedilikle uygulanmasıdır. Bu bağlamda, bu tavsiyeleri yerine getirme görevini üstlenen yeni bir fikri mülkiyet mercinin oluşturulması veya bu görevin mevcut bir merciye verilmesi çok önemlidir.

Sunulan tavsiyelerin (öneri and tavsiye are more or less synonymous) özeti

Mevzuata ilişkin Tavsiyeler

- Re'sen alınan kararların sayısını artırmak ve kararları basitleştirmek
- İnternet ihlalleriyle mücadelede başvuru eylemleri iyileştirmek
- WIPO (Dünya Fikri Mülkiyet Örgütü) Anlaşmalarını tam olarak uygulamak
- Mahkeme usullerini iyileştirmek ve hızlandırmak
- Fikri mülkiyete ilişkin ceza yasası ve usüllerinde yer alan zayıflıkları ele almak
- Sınırdaki uygulamaları iyileştirmek

Politika Tavsiyeleri

- Taklitçilik ve korsana karşı kolluk kuvvetleri arasındaki işbirliğini iyileştirmek
- Türk mercileri, hak sahiplerinin birlikleri ve diğer paydaşlar arasında etkili diyalog ve işbirliği kurmak
- Fikri mülkiyetle ilgili idari ve teknik kapasite oluşturma faaliyetlerini yaygınlaştırmak
- Taklit ve korsan ve bunların getirdiği ekonomik ve sosyal zarar konusunda kamuoyundaki ve siyasi çevredeki bilinci artırmak

Sunulan Tavsiyeler

Türkiye'nin uluslararası ticaret ortakları, mevzuatın daha sağlamlaştırılması ve fikri mülkiyet suçlarına yönelik baskınların, tutuklamaların ve kovuşturmaların sayısının artırılması yoluyla ülkenin fikri mülkiyet hakları rejimini iyileştirmek adına son dönemde gerçekleştirdiği ilerlemeyi kaydetmiştir. Buna ek olarak, Türkiye, üç büyük şehirde fikri mülkiyet hakları özel mahkemeleri kurarak, fikri mülkiyet hakları konusunda bilinci artırarak ve bu konuda eğitime yönelik girişimlerde bulunarak ilerleme sağlamıştır. Ancak, ele alınması gereken birkaç zorluk daha vardır.

Bu zorlukların üstesinden gelebilmek için, Türkiye'nin fikri mülkiyet haklarına ilişkin koruma ve yaptırım rejiminin iyileştirilmesi adına yapması gereken işler vardır. Bu raporda, farklı yerlerde dile getirilmiş olan tavsiyelerden esinlenerek yapılmış mevzuata dair spesifik bir takım öneriler ve politika tavsiyeleri bulunmaktadır.

- Mevzuata ilişkin aşağıda bulunan tavsiyeler, fikri mülkiyetin uygulanması için halen daha hukuki reform gerektiren konuları ele alır.
- Politika tavsiyeleri arasında fikri mülkiyet mevzuatının işlenmesi ve uygulanmasını desteklemeyi hedefleyen çeşitli tedbirler, eylemler ve girişimler bulunur.
- Fikri mülkiyetle ilgili yeni bir merci kurmak veya T.C. Bakanlıklararası Fikri ve Sınai Mülkiyet Hakları Koordinasyon Kurulu gibi halihazırda mevcut bir kuruma sorumluluğu vermek oldukça etkili olabilir. 2008 yılı Ulusal Programda, fikri mülkiyet haklarının uygulanması için sorumlu tüm kurumlar arasındaki işbirliğini güçlendirmede atıfta bulunan kurumlardan biri de bu kuruldu. Bu tavsiyeleri hayata geçirme görevini böyle bir kuruma vermek, tüm kuruluşların desteğini almış, ortak, stratejik uygulama planları geliştirmek için ilgili kuruluşlar arasındaki gerekli olan koordinasyonu sağlayacaktır.

Mevzuata dair öneriler

1. Re'sen alınan kararların sayısını artırmak ve kararları basitleştirmek

- A. Telifli eserlerin sokaklarda ve halka açık yerlerde satışıyla ve bandrol ihlalleriyle mücadelede, İç İşleri Bakanlığı, Emniyet Genel Müdürlüğü altındaki özel fikri mülkiyet birimlerine (Özel Fikri Mülkiyet Polisi), sokak ve halka açık yerlerde re'sen yetki kullandıran yasaya ilişkin bir yönetmelik veya genelge çıkarmak.
- B. Hukuki anlamda açıklık temin etmek için 5846 sayılı yasanın belirli maddelerini değiştiren taslak yasanın kabul edilmesine ilişkin hukuki süreci hızlandırmak.
- C. Kolluk kuvvetlerine (polis memurları) açıkça re'sen eylemde bulunma hakkı tanıyan sınai mülkiyet hakları mevzuatını değiştirmek.
- D. Kanıt toplamaya yönelik teknik araçların kullanılabilirliğine dair daha açık kurallar getirerek ilgili yasayı değiştirmek.

2. İnternet ihlalleriyle mücadelede başvuru eylemleri iyileştirmek

- A. İnternet hizmet sağlayıcılarının ihlali gerçekleştiren materyalleri tespit etmek için verilen talimatlarla uygunluk göstermesini ve tekrar eden telif hakkı ihlallerine karşı etkili ve adil politikalara sahip olduklarını temin etmek suretiyle telif hakkı yasasını değiştirmek.
- B. Hak sahibinin uygun bir şekilde, internet ihlalini yapan kimsenin kimliğini mahkeme emri yoluyla saklı tutabileceği hususunu açıkça belirtmek.
- C. Fikri mülkiyet ihlalleri için ağların kullanımını önlemek adına internet hizmet sağlayıcıları ve hak sahipleri arasındaki işbirliğini daha aktif hale getirmek.
- D. Tekrarlanan ihlallere yönelik bir müeyyide olarak uygun görülen hallerde hesaba erişim kısıtlamaları veya sonlandırmaya izin veren bir maddeyi abonelik antlaşmalarına eklemeleri için internet hizmet sağlayıcılarını koordine etmek. Bu, Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu ve Kültür ve Turizm Bakanlığı ile koordineli olarak uygulanabilir.
- E. 5651 sayılı yasayla uygunluk sağlayarak, internet hizmet sağlayıcılarını korsan ve korsana ilişkin müeyyidelerden haberdar etmek için hosting sağlayıcısı olarak çalışan hizmet sağlayıcılara bir bildiri göndermede Telekomünikasyon Başkanlığı ile birlikte çalışmak.

3. WIPO Antlaşmalarının tam olarak uygulanması

- A. Kanunu dolanma, kanunu dolanma yolları ve kanunu dolanma araçlarının ticaretiyle mücadelede, teknolojik koruma tedbirlerinin güçlü ve etkili bir şekilde korunmasını kapsayan WIPO Eser Sahibinin Hakları Sözleşmesi'nin (WCT) ve WIPO İcralar ve Fonogramlar Sözleşmesi'nin (WPPT) tam olarak uygulanması için telif hakları yasasında değişikliğe gitmek.
- B. 2001/29 no'lu AB Direktifi ile uyumlu olarak, koruma programlarını atlatmaya yönelik hazırlık faaliyetleri konulu 5846 sayılı yasanın diğer iş türleri, haklar, teknik korumalar ve kanunu dolanma faaliyetlerini içerecek şekilde kapsamını genişletmek amacıyla 72. Maddesinde değişikliğe gitmek.

4. Mahkeme usûllerini iyileştirmek ve hızlandırmak

- A. Mahkeme sürecini hızlandırmak ve mahkemelerin ön kararlarını zamanında ve etkili bir şekilde vermelerini temin etmek.
- B. 2004/48 AK sayılı AB Uygulama Direktifi'nin 9.Maddesinde belirtilmiş olan ön karar hükmüne benzer bir hüküm hazırlamak.

5. Fikri mülkiyete ilişkin ceza yasası ve usullerindeki zayıflıkları ele almak

- A. Patentler, faydalı modeller, endüstriyel tasarımlar ve coğrafi işaretleri kapsayan ve onaylanmayı bekleyen cezai müeyyideler mevzuatının kabul sürecini hızlandırmak.
- B. 556 sayılı markalar hakkındaki kanun hükmünde kararname çerçevesinde el koyulan taklit malların tazmin edilmesini önleyecek hukuki ve teknik idari tedbirler almak.
- C. 5833 sayılı Marka Yasası çerçevesinde, tavan cezaları daha yükselterek cezaların caydırıcılığını artırmak.
- D. Yeni Marka Yasasındaki cezai hükümlerin doğru uygulanmasını temin etmek amacıyla bilhassa adli makamlar arasında eğitimler düzenlemek.
- E. Fikri mülkiyet suçlarına ilişkin cezai yaptırımları artırmak.
- F. Mahkemelerin ceza muhakemeleri usulü kanununun 231.Maddesi ve Türk ceza kanunun 51.Maddesi temelinde karar vermesini, afların ve tecil edilmiş mahkeme kararlarının sayısını azaltmayı ve suçun işlenmiş olabileceğine dair mevcut kanıtların makul sunumu üzerine, arama emirlerinin ivedilikle verilmesini sağlamak.

6. Sınır yaptırımlarını iyileştirmek

- A. 10 günlük sürenin mahkemeden nihai kararı almak için değil dava açmak için olduğunu belirtecek üzere Gümrük yönetmeliğini değiştirmek.
- B. "Dava başvuruları" konusunda, Avrupa Birliği 1383/2003 AK sayılı Yönetmeliğin 5.Maddesinde belirtilmiş hükme benzer bir hüküm Gümrük yönetmeliğine eklemek.
- C. "Basitleştirilmiş usûller" konusunda, Avrupa Birliği 1383/2003 AK sayılı Yönetmeliğin 11.Maddesinde belirtilmiş hükme benzer bir hüküm Gümrük yönetmeliğine eklemek.
- D. El koyulmuş malların muhafaza maliyetini kimin üstleneceği hususuna açıklık getirmek.

Politika Tavsiyeleri

Bu bölümdeki tavsiyeler, yukarıda belirtilmiş olan fikri mülkiyet mevzuatının daha spesifik konulardaki işlemesi ve uygulanmasını desteklemek için gerekli olan daha geniş kapsamlı tedbir, eylem ve girişimleri içermektedir.

İlk olarak, Türkiye'nin hukuki reformlar ve politika reformları, teknik yardım ve kapasite oluşturma faaliyetleri, uluslararası işbirliği kanalları ve kanunların uygulanmasını güçlendirecek araçları kapsayan ulusal bir fikri mülkiyet planına ihtiyacı vardır.

Ayrıca, yeni bir fikri mülkiyet mercinin kurulmasıyla veya mevcut bir kuruluşa (örn; T.C. Bakanlıklararası Fikri Ve Sınai Mülkiyet Hakları Koordinasyon Kurulu) bu sorumluluğun verilmesiyle, mevzuata dair önerilerin ve politika tavsiyelerinin etkili ve ivedilikle uygulanmasının önü açılır. Bu tür bir kuruluşun sorumlulukları arasında, ilgili kurumların koordinasyonunu kontrol etme, ortak, stratejik uygulama planları geliştirme ve onları hayata geçirme ve Türk hükümetine performans göstergeleri hakkında rapor verme olacaktır. Fikri ve Sınai Mülkiyet Hakları Koordinasyon Kurulu, 2008 yılında yayınlanan Başbakanlık Genelgesiyle kurulmuş olup, fikri ve sınai mülkiyet hakları için stratejiler geliştirmeyi, ilgili kurumlar arasında koordinasyon ve işbirliğini artırmayı ve kurumların etkililiğini sağlamayı amaçlamıştır.

Ana hedef, "Fikri ve sınai mülkiyet hakları için Ulusal bir Strateji Dokümanı" ve bu stratejiye dayalı bir "eylem planı" oluşturmaktır. Bu amaçla çalıştaylar ve benzeri organizasyonlar yapılmıştır; ancak strateji dokümanına ilişkin somut bir sonuç henüz alınamamıştır. Türkiye'nin 2011-2014 yılları için Sanayi Stratejisi'nde de aynı konunun altı çizilmiştir. Sanayi Stratejisi'nde belirtildiği üzere, Ulusal Fikri ve Sınai Mülkiyet Stratejisi aynı dönemde hazırlanacaktır.

7. Polis, Gümrük ve adli yetkililer de dahil olmak üzere kolluk kuvvetleri arasındaki işbirliğini iyileştirmek

Hukukun uygulanmasının önemli unsurlarından biri kolluk kuvvetleri arasındaki işbirliği ve koordinasyondur. Türkiye'de bu taraflar, Adalet Bakanlığı, Emniyet Genel Müdürlüğü, Kültür ve Turizm Bakanlığı, Gümrük ve Ticaret Bakanlığı ile Türk Patent Enstitüsü'dür. Bu kuruluşlar arasında halihazırda işbirliği olsa da iyileştirilmesi gerekmektedir. Taklitçilik ve korsanla etkili bir şekilde mücadele edebilmek için bilhassa sınır tedbirleri söz konusu olduğunda, gümrük yetkilileri hem ulusal kuruluşlarla hem de yabancı gümrük yetkilileri ve uluslararası kuruluşlarla birlikte hareket etmek zorunda olduğundan sağlam işbirliği ve koordinasyon yapılarının oluşturulması önem taşımaktadır.

Tavsiyeler:

- A. Seminerler, çalıştaylar ve konferanslar aracılığıyla ülkedeki kolluk kuvvetleri arasındaki idari işbirliği ve koordinasyonu artırmak.
- B. Türkiye'deki kolluk kuvvetleri ve uluslararası kuruluşlar veya yabancı hükümetlerin fikri mülkiyet ofisleri arasındaki sınır ötesi işbirliğini iyileştirmek.
- C. Bilgi toplama ve paylaşmaya yönelik halihazırdaki teknik araçların geliştirilmesine ve kullanılmasına gümrük yetkililerinin ve politika sorumlularının tam katılımını teşvik etmek. Mevzuatı ihlal etme şüphesi olan sevkiyatları daha iyi tespit etmeye ve teftiş için saptamaya gerekli ilgili bilgiler de dahil olmak üzere yetkili gümrük makamlarıyla bilgi paylaşmak.
- D. Gümrüğün risk değerlendirme araçlarını iyileştirmek. Örneğin, orjinal ve taklit ürünler arasındaki büyük fiyat farkı göz önünde bulundurularak, fiyatı beyan edilen değerden belirli bir seviye düşük seyreden ithal ürünleri tespit etmek için bir sistem kurulmalıdır.
- E. Fikri mülkiyet haklarının uygulanmasından sorumlu yetkili merciler arasındaki dahili koordinasyonu teşvik etmek ve bu mercilerin gerçekleştirdiği ortak faaliyetlerde kolaylaştırıcılık yapmak.
- F. Fikri mülkiyet haklarının uygulanmasından sorumlu yetkili mercilerin, şüpheli ürünler hakkında gerçek zamanlı uyarı bilgileri dahil olmak üzere mevzuatın uygulanmasına ilişkin konular, dağıtım rotaları ve kilit satış noktaları konularında hızlı bir şekilde bilgi alışverişi yapabilmesi için teknik altyapıyı geliştirmek ve çevirim içi ağlar geliştirmek.
- G. Koruma ve soruşturma için kullanılan teknik araç ve sistemler hakkında araştırma yapmak ve bu araç ve sistemlere ilişkin bilgileri hazır bulundurmak. (orjinali taklitten ayırt etmek için kullanılan takip ve izleme sistemleri dahil).
- H. Fikri mülkiyet hakları ihlallerinin kapsamı ve etkisi ve bu tür ihlallere ilişkin ulusal içtihat hakkında, bilgi toplamak, muhafaza ve analiz etmek için veritabanları geliştirmek ve devlet yetkililerinin ve özel paydaşların bilgiye erişimini iyileştiren sistemler oluşturmak.
- I. El kitapları ve kitapçıklar şeklinde fikri mülkiyet haklarının uygulanmasına ilişkin belgeler hazırlamak ve bunları kolluk kuvvetlerinin kullanımına sunmak.

8. Türk makamları, hak sahiplerinin birlikleri ve diğer paydaşlar arasında etkili diyalog ve işbirliği sağlamak

Özel sektör ve kamu yetkilileri arasında etkili işbirliğinin olması taklitçilik ve korsanla mücadelenin kilit unsurudur. Fikri mülkiyetin korunmasındaki birincil sorumluluk sanayiye ait olsa da, hükümetin etkili bir fikri mülkiyet koruma rejiminin temin edilmesi ve ilgili yasa ve yönetmeliklerin uygulanması konularında çok önemli rolü vardır. Hak sahipleri, taklidi orjinalden ayırt etmek için gerekli teknik uzmanlığa sahip olup ürünlerinin imalatı, dağıtımı ve satışını içeren tedarik zincirine de hakimdir. Dolayısıyla hükümetlere, soruşturma ve uygulamayla ilgili konularda yardımcı olabilirler.

Tavsiyeler:

- Türk yetkililer, hak sahipleri ve ticari fuarların organizatörleri, ulaştırma ve lojistik şirketleri, perakendeciler ve ödeme hizmeti sağlayıcılarını içeren diğer ilgili paydaşlar arasındaki ilişkiyi kolaylaştıracak resmi ve gayriresmi mekanizmaların kurulmasını ve idamesini teşvik etmek.
- Stratejiler geliştirmek ve başarılı özel sektör stratejilerini teşvik etmek ve yaymak için işbirliği içerisinde faaliyetler üstlenmek.
- Taklit ve korsan ürünler için elektronik bilgi paylaşımı portalı ve erken ikaz sistemi oluşturmak için özel sektör paydaşlarıyla işbirliği yapmak.
- Hak sahipleriyle, ihlal konusu olan malları tespit etmede Gümrüğe yardımcı olmak adına ürünlerin numuneleri ve ambalajları hakkında, el koyulmasından önceki bilgi paylaşımını güçlendirmek.
- Teknolojik koruma tedbirleri ve el koyulan kanunu dolanma araçları hakkında hak sahipleriyle bilgi paylaşımını güçlendirmek ve bu araçları etkisiz bırakmak için hak sahiplerine teknolojik korumalarını değiştirme imkanı sağlamak için numune temin etmek. Birlikte yapılacak eylemlerden fayda sağlamak ve fikri mülkiyet hakları ihlalleriyle mücadelede güçleri birleştirmenin altını çizmek için hak sahipleri ve diğer paydaşlar arasındaki diyalogu teşvik etmek ve kolaylaştırmak. Ortak çıkarlara odaklanarak mevzuat çerçevesine de destek olacak gönüllü düzenlemelerin önü açılacaktır.
- Hükümetten, endüstriden ve diğer paydaşlardan gerekli temsilcilerin üye olduğu Türkiye Taklitçilik ve Korsan Gözlem Merkezi gibi bir yapının kurulmasını gündeme almak. Böylesi bir gözlemevi, ulusal yetkililer ve diğer paydaşların temsilcileri arasında karşılıklı yardım amacıyla güçlerin birleştirildiği ve koalisyonların oluşturulduğu bir platform görevi görebilir. Bu gözlemevinin görev ve faaliyetleri arasında, etkili politika tavsiyelerinin hayata geçirilmesinde yardımcı olmak ve Türk kamu yetkililerine politika, hukuk ve hukukun uygulanması hususlarında destek vermek bulunabilir.

9. Fikri mülkiyete ilişkin idari ve teknik kapasite oluşturma çabalarını genişletmek

Bir ülkenin fikri mülkiyet haklarını korumadaki etkililiği büyük ölçüde o hakları uygulamadaki becerisine bağlıdır. Dolayısıyla, daha iyi mevzuat ve daha güçlü hukuki uygulama için verilen reçetelere ek olarak, bilgiyi iyileştirecek, eğitimi artıracak, beceri kapasitelerini ve yetkinlikleri geliştirecek yöntemlerin de hayata sokulması gerekmektedir.

Tavsiyeler:

- Fikri mülkiyet haklarının korunması için kamu ve özel sektörün en iyi uygulamaları hakkındaki bilgileri artırmak.
- Çevrimiçi bir envanter hazırlayarak, uluslararası düzeyde ilgili eğitim programları ve girişimler sunarak ve düzenleyerek fikri mülkiyet haklarının uygulanmasında yer alan kişilerin uzmanlıklarını artırmak.
- Polis, savcı ve gümrük yetkilileri gibi kolluk kuvvetlerin, Dünya Gümrük Örgütü, Interpol, Europol ve UNICRI (BM Bölgelerarası Ceza ve Adalet Araştırma Enstitüsü)'dan gelen fikri mülkiyet uygulama uzmanları tarafından düzenlenen seminerlere katılması maksadıyla uluslararası kuruluşlarla işbirliğini genişletmek. Bu seminerler, Türkiye'deki kolluk kuvvetleri arasında daha sürdürülebilir bilgi akışı ve öğrenim sağlayacaktır.
- Fikri mülkiyet haklarının işleyişini ve uygulanmasını desteklemek için yurtiçinde daha çok program düzenlemek ve yabancı hükümetlerle teknik yardım projelerine katılarak (AB Eşleştirme projeleri ve TAIEX) uluslararası seviyede önerilen fonlardan en iyi şekilde faydalanmak.

- E. İstanbul, Ankara ve İzmir dışındaki illerde fikri mülkiyet özel mahkemelerinin ve savcılıklarının sayısını artırmak. Bursa, Gaziantep, Antalya gibi sınai ve ticari faaliyetlerin yoğun görüldüğü nüfusun yüksek olduğu illerde polis teşkilatındaki emniyet birimlerinin sayısını artırmak ve bu birimlerde çalışan personeli, taklitçilik ve korsanın farklı türlerine ilişkin tahkikat yöntemleri konusunda eğitmek.
- F. Taklitçilik ve korsan ve bunların getirdiği ekonomik ve sosyal zarar konusunda kamuoyundaki ve siyasi çevredeki bilinci artırmak.

10. Taklitçilik ve korsan ve bunların getirdiği ekonomik ve sosyal zarar konusunda kamuoyundaki ve siyasi çevredeki bilinci artırmak.

Taklitçilik ve korsan ve bunların getirdiği ekonomik ve sosyal zarar konusunda kamuoyundaki ve siyasi çevredeki bilinci artırma ihtiyacı mevcuttur. Tüketicilerin, hak sahiplerinin ve hükümet yetkililerinin taklitçilik sorununun farkında olması, ekonomik ve sosyal etkilerini anlaması ve taklitçilik ve korsanla mücadelede ilgili tarafların neler yapabileceklerini bilmesi önemlidir.

Tavsiyeler:

- A. Fikri mülkiyet haklarına saygılı davranmanın önemi ve bu hakların ihlalinin doğurduğu zararlar konusunda kamuoyu bilincini yaratmak ve güçlendirmek için tedbirlerin alınmasını teşvik etmek.
- B. Sosyal medya gibi yeni iletişim kanallarının kullanılması ve yalnızca uygulamaya dair bir web sayfasının tasarlanıp geliştirilmesini de içeren uygulamayla ilgili faaliyetlere yönelik kapsamlı bir iletişim stratejisi geliştirmek.
- C. Kamuoyunu ve karar alıcıları taklitçilik ve korsanın zararları ve maliyetleri konusunda edilecek ulusal çapta bilinç oluşturma kampanyaları geliştirmek ve özellikle gençlerin fikri mülkiyet konusunda nelerin tehlikede olduğunu anlamaları için bu konudaki bilinçlerini artırmak.
- D. Küresel olarak test edilmiş bilinç modellerini Türkiye'nin ihtiyaçlarına uygun olarak uyarlamak için MTO bünyesinde bulunan BASCAP benzeri uluslararası kuruluşlarla çalışmak.

Sonuç

Taklitçilik ve korsanla mücadele yalnız başına başarılamayacak önemli ama zorlu bir görevdir. Fikri mülkiyet haklarının korunması yalnızca devlet yetkililerinin bir önceliği olarak kalmamalı, toplumun tüm sektörleri tarafından paylaşılan bir hedef olarak görülmelidir. Sonuç olarak, kamu yetkililerinin, uluslararası hükümet kuruluşlarının, endüstrinin ve hatta tüketicilerin bu ekonomik ve toplumsal sorunla mücadelede daha yaratıcı ve daha etkili yöntemler geliştirmek için daha yakın çalışması gerekmektedir. Daha gelişmiş bir fikri mülkiyet rejiminin ülke ekonomisine getireceği faydalar yadsınmaz. Fikri mülkiyet haklarının etkili korunmasıyla bir ülkenin ekonomik performansı arasındaki yakın ilişki kabul görmüş bir gerçektir. Fikri mülkiyet hakları sistemleri, her ülkenin büyümesini, doğrudan yabancı yatırımlarını, istihdam olanaklarını, inovasyonu ve genel rekabet gücünü önemli ölçüde etkilemekte olup, verimlilik ve etkililik konularında kazanım sağlar. Dolayısıyla, fikri mülkiyet hakları korumasının ve uygulama rejiminin sağlam olması, ülkenin refah potansiyeline ulaşmasında çok önemlidir. MTO/BASCAP, Türkiye Cumhuriyeti hükümetine bu önemli hedeflere ulaşmada yardımcı olmak adına üzerine düşeni yapmaya hazırdır.

